Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Коли людина
завдані їй образи
сприймає виключно
як образи всієї нації,
до якої себе зараховує,
то це означає,
що на її особистому
рахунку достоїнств,
окрім нулів, немає нічого.
Петро ОСАДЧУК

50 (676)
14 грудня
2017 р.

Тижневик «Галицька Просвіта» * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Ірина Галаса * Друк – КП фірма «ЛІК» * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (0342) 53-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ «Ідея Банк» МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

А ВИСНОВОК ЗРОБІТЬ САМІ

Лише курка гребе від себе. Але які претензії до неї. Мізків мало. Не дарма якомусь недотепі дорікають: у тебе розуму, як у тої курки. Але це не про наших депутатів. Коли стосується їхніх інтересів, у них і мізків вистачає, і повний зал Верховної Ради набирається, і переголосовувати вп'яте чи вдесяте не потрібно. Отож дружно і без спонукання спікера ці «бідаки» ухвалили постанову про підвищення самим собі зарплатні, аби до задекларованих мільйонів додати дещицю з людських податків.

Не заглядаю в чужі кишені. Та поспитаймо себе, свою совість: чи морально самим собі (якщо ви не підприємець, самі не заробляєте) підвищувати платню, яка йде з податків знедоленого українського люду. Це ж не одного українця народні обранці таки обібрали і зробили біднішими. Можна було б їх зрозуміти, якби вони підвищили оклади депутатам наступної каденції. Але самі собі?!. Як на мене, мораллю тут не пахне. Зрештою, про їхню мораль, порядність і політичне холуйство свідчать подання лідерів фракцій у парламенті БПП Артура Герасимова та НФ Максима Бурбака щодо спрощеної процедури зняття з посади керівника НАБУ, яке стало поперек горла елітним корупціонерам. Зрозуміло, що діяли вони не стільки з власної ініціативи, як зі спонукання згори. Та яка детективна колізія розгорнулась.

Сталось нечуване: увечері проект подали, а вранці відкликали. Коли з А. Яценюком (лідер НФ) та їхнім міністром А. Аваковим серед ночі поговорили в американському посольстві, та ще й застерегли від таких намірів у Держдепі США. І все ж частину плану з руйнації антикорупційних структур владним «реформаторам» здійснити таки вдалось. Під шум вимушеного відтермінування атаки на НАБУ вони зняли з посади голову Комітету боротьби з корупцією Єгора Соболєва. На цей раз в антимайданівському екстазі злились БПП, НФ і Опоблок – порошенківці, яценюківці та януковичівці. Отакої!

А дехто говорить, що реваншу реґіоналів не може бути. Ще й як може. Якщо влада так наполегливо цього прагне і до цього йде. І підтвердження цього – якесь параноїдальне прагнення знищити лідера Руху нових сил Міхеіла Саакашвілі. Здавалося б, чого такого особливого вимагають опозиціонери: виконати обіцяне Порошенком і народними депутатами, коли вони йшли на вибори: зняти депутатську недоторканість, ухвалити нове виборче законодавство, побороти корупцію, себто ухвалити закон про антикорупційний суд, а ще про імпічмент Президента, діяльність якого законодавчо за 26 років Незалежності так і не вреґульована. Та подякувати треба, що нагадали, вибачитися, що припізнилися з виконанням обіцяного, і нагально діяти.

Та далебі! Ату його! Ату їх!.. Не сміють сили супротивні щось таке нагадувати. Але ж саме цього вимагає суспільство. На жаль, владці його не чують. Чи не хочуть чути.

Та повернусь до початку нашої розмови. З якого боку не подивись, чого не торкнись, за яку справу, а особливо корупційну, не візьмись, – всюди посуха на мораль, честь, гідність. І нині нам катастрофічно бракує саме їх. Не грошей, не інвестицій, не підтримки західних партнерів. Лише коли нарешті утвердимо постулати, за які стояв Майдан, – усе решта прийде само собою. Не розчаруймося. Працюймо. Діймо. Не розчаруймо світ.

Богдан ВІВЧАР

ОФІЦІЙНО

2018-ий – РІК ЗУНР

Обласна рада проголосила в Івано-Франківській області 2018 рік роком Західноукраїнської Народної Республіки.

Представляючи проект рішення, депутат Сергій Адамович зазначив, що наступного року в Україні відзначатимуть соту річницю від створення ЗУНР.

Рішення зобов'язує департаменти і управління облдержадміністрації розробити план заходів щодо відзначення в області року ЗУНР.

Нагадаємо, івано-франківське видавництво «Лілея-НВ» випустило книжки історика та краєзнавця Івана Монолатія «Діри пам'яті» та «Перша республіка», присвячені ЗУНР.

СЕСІЇ РАД

У ПРОТИСТОЯННІ Й ЗЛАГОДІ

На початку пленарного засідання 19-ої сесії обласної ради депутати вшанували пам'ять Івана Дубея, який загинув на Донбасі *(чит. 2 стор.)*. А після цього розпочалось протистояння, точніше тиск групи протестувальників під проводом депутата міськради Віталія Мерінова, які вимагали зняти з обговорення і порядку денного питання будівництва спортивного комплексу по вулиці Р. Шухевича в Івано-Франківську на місці стадіону обласної ДЮСШ.

Як зазвичай буває, дійшло мало не до чубанини й переверненої трибуни, поламаного мікрофона, оголошення головою Олександром Сичем двох перерв, бійки з викликаними поліціянтами. І врешті-решт до перенесення цього питання на громадські слухання.

Приступивши нарешті до нормальної роботи і толерантних дискусій, депутати ухвалили звернення до Президента України П. Порошенка, Верховної Ради, Кабінету Міністрів, СБУ, МВС, ієрархів українських Церков, вірних УПЦ Московського патріархату щодо антиукраїнської діяльності Української Православної Церкви Московського патріархату на території держави.

Депутати схвалили також низку звернень до центральних органів влади з актуальних питань соціально-економічного та суспільно-політичного життя держави і краю. Зокрема, ініційовані громадськими організаціями учасників АТО міст Івано-Франківська та Калуша звернення щодо суспільно-політичної ситуації в Україні та щодо недопущення переслідувань добровольців і ветеранів війни за Незалежність України, щодо підтримки змін до виборчого законодавства України, щодо погашення заборгованості з виплати зарплати працівникам бюджетних установ області, щодо звернення депутатів Волинської обласної ради до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів та обласних рад щодо забезпечення законодавчих умов для розробки торфовищ.

Директор департаменту фінансів облдержадміністрації Ірина Мацькевич поінформувала про виконання обласного бюджету за 9 місяців 2017 року. До нього надійшло доходів загального та спеціального фондів з урахуванням трансфертів у сумі 1 917 821, 2 тис. грн., що на 636 234, 8 тисяч, або на 49,6 відсотка більше порівняно з аналогічним періодом минулого року. Депутати внесли зміни до цьогорічного обласного бюджету, до рішення обласної ради від 24.03.2017 р., яке стосується пооб'єктного розподілу коштів бюджету розвитку обласного бюджету на 2017 рік, розглянули питання про фінансування природоохоронних заходів за рахунок понадпланових річних надходжень у 2017 році до обласного фонду охорони навколишнього природного середовища... Затверджено реґіональну цільову програму «Відродження Галича як давньої столиці України» на 2018–2021 рр., реґіональну цільову програму розвитку молодіжного житлового будівництва в області на 2018–2022 рр., програму удосконалення казначейського обслуговування коштів місцевих бюджетів в області на 2017–2018 рр.

Внесено зміни до вже чинних цільових програм. Рішеннями утворено обласне комунальне підприємство Івано-Франківської обласної ради «Надра Прикарпаття» та обласну комплексну дитячо-юнацьку школу з зимових видів спорту. Розглянуто також низку кадрових, майнових та земельних питань.

Було вручено посвідчення бійця-добровольця АТО та бійця-добровольця посмертно ще 10 жителям області, які брали участь у захисті територіальної цілісності й суверенітету нашої держави, або їхнім рідним.

Ряд краян отримали високі державні нагороди. Зокрема, Указом Президента України орденом «За заслуги» II ступеня нагороджено за значний особистий внесок у розвиток національної освіти, підготовку кваліфікованих фахівців, багаторічну плідну педагогічну діяльність та високий професіоналізм професора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Степана Пушика.

Сесія працюватиме далі 22 грудня.

Теодор ДРОВНИЧ

ШАНОВНІ КРАЯНИ! ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!

Передплата на «Галицьку Просвіту» на наступний період завершується 25 грудня. Отож не забудьте передплатити просвітянський тижневик. Вручіть передплатну квитанцію своїм рідним, друзям як гарний і корисний дарунок від Миколая.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС – 91083.

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):
на місяць – 6,00 грн., на півроку – 36,00 грн., на рік – 72,00 грн.

ВІДЗНАЧЕННЯ

ЩОБИ СЛАВА НЕ ПРОПАЛА...

У НД «Просвіта» при переповненому залі відбулось святкування 149-ої річниці заснування «Просвіти». Святкове слово виголосив в. о. голови обласної «Просвіти» М. Січка. А пізніше ведучі Діана Якуб'як та Микола Дідоха повели присутніх у чарівний світ музики. Концерт музичного училища ім. Д. Січинського охопив музичні композиції чотирьох століть, авторські твори, обробки українських народних пісень, цікаві та оригінальні переклади найкращих світових зразків поп- та рок-мистецтва, а також пісні, які знає чи не кожен із нас.

Концерт розпочав гурт «НеОн». Один із найпопулярніших інструментів світу – саксофон представив своє звучання у виконанні квартету саксофоністів. Ансамбль «Піаністочка» оригінально «розказав» про нелегку долю тих, хто грає на фортепіано.

Музиканти вміють поєднувати корисне з приємним і веселим. Саме в цьому ми переконалися, коли виступав квінтет тромбоністів. Кавер на пісню «Smoke on the Water» з репертуару всесвітньовідомого рок-гурту «Deep Purple» підготував «Бакс-Бенд». Припали до душі пісні тріо бандуристок «Ворожила, чарувала» та «Гуцулка Ксеня».

Вольову та енергетичну композицію з репертуару англійської співачки Адель виконала студентка училища, колишня вихованка Клубу обдарованих дітей обласної «Просвіти» Ірина Стецько. Розвеселив присутніх своєю музично-театральною композицією «Єврейський шабаш» квартет кларнетистів.

Насамкінець музучилищу в особі директора Петра Гундера було вручено подяку від обласної «Просвіти» й бібліотечку музичної літератури за надану можливість насолодитися таким мистецтвом.

Михайлина БОДНАР

* * *

Відзначити річницю «Просвіти» і 25-річчя відновлення її Івано-Франківського міського осередку в минулу неділю в Народний дім прийшли ті, хто стояв біля витоків просвітянського руху дев'яностих, зробили чималий внесок у розбудову держави, представники громадських організацій, містяни.

Їх величаво вітала народна чоловіча хорова капела «Сурма» ім. Б. Волосянка Івано-Франківського національного медичного університету.

Вітаючи присутніх з ювілеєм осередку та річницею Матері «Просвіти», голова міського об'єднання – професор Василь Бойко згадав тих, хто створював міське Товариство української мови, нині сущих і тих, хто відійшов у вічність. Їх вшанували хвилиною мовчання. Промовець розповів про просвітянську працю на ниві захисту української мови, утвердження національної ідеї, долучення широкого загалу до вивчення історії «Просвіти», України, національно-визвольної боротьби через проведення щорічних конкурсів із залученням як просвітян, так і учнів, ліцеїстів, студентів... Він запевнив, що «Просвіта» була і залишається вартовим українського духу.

Щиро вітав просвітян з ювілеєм і річницею «Просвіти» міський голова Руслан Марцінків. Він наголосив, що саме «Просвіта» в бездержавні часи виховувала народ, формувала покоління борців за волю. Саме завдяки їй та іншим патріотичним організаціям постали леґіони січових стрільців, ОУН і УПА. І в нових умовах «Просвіта» надалі працює як будівничий духовної України.

Мер вручив грамоти голові ІФ МО Василеві Бойку, членам Правління Володимирові Сельському, Марії Турчин, Миколі Кардащуку, Оресту Івасику і членові Ради Степану Генику та подяки Любомирі Гаврилів, Марії Гуцол і Володимиру Шпільчаку. Групі активістів-просвітян було вручено грамоти міської «Просвіти».

Насамкінець усіх вітав зі святом в. о. голови обласної «Просвіти» Михайло Січка.

Силами осередку «Просвіти», викладачами й студентами ІФНМУ під орудою доктора наук, доцента Марії Гуцол було представлено великий святковий концерт.

Богдан ВІВЧАР

НАГОРОДИ

ЗА РОЗБУДОВУ ДЕРЖАВИ

З нагоди 26-ої річниці підтвердження Всеукраїнським референдумом Акта проголошення Незалежності України 1 грудня 1991 року державними нагородами за значний особистий внесок у державне будівництво, соціально-економічний, науково-технічний, культурно-освітній розвиток держави, вагомі трудові досягнення, багаторічну сумлінну працю відзначені представники різних галузей. Серед них і прикарпатці.

Орденом княгині Ольги III ступеня нагороджена майстриня художньої вишивки Ірина Владиславівна Свйонтек. Почесне звання «заслужений енергетик України» присвоєно завідувачеві відділення Бурштинського енергетичного коледжу Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу Юрію Євстахійовичу Костецькому. Почесних звань також удостоєні Володимир Юрійович Черленюк – художній керівник Народного дому селища Делятин – «заслужений працівник культури» України та Олександр Віталійович Радченко – професор кафедри ІФНТУНГ – «заслужений працівник освіти України».

ГЕРОЇНЬ ПОБІЛЬШАЛО

Президент Петро Порошенко підписав указ «Про присвоєння почесного звання «Мати-героїня». Серед них 30 із Прикарпаття.

«До відзначення представлені багатодітні матері, які виховали до восьмирічного віку п'ять і більше дітей, створили належні умови для їхнього інтелектуального, фізичного та духовного розвитку», – йдеться у повідомленні прес-служби АП.

Як зазначається, найбільше матерів-героїнь мешкають на Західній Україні: 171 – у Рівненській, 153 – у Закарпатській, 95 – у Львівській та 86 – у Волинській областях. Також серед нагороджених 70 жительок Житомирської області, 42 – Чернівецької, по 40 – Вінницької та Одеської, 35 – Дніпропетровської, 30 – Івано-Франківської, 22 – Тернопільської, 21 – Запорізької та 20 – Київської областей.

Почесне звання також отримали по 16 багатодітних матерів з Донецької, Полтавської, Черкаської областей, 15 – Хмельницької, 14 – Харківської областей, по 13 – з Херсонщини та Києва, 11 – Чернігівської, 10 – Сумської та 7 – Луганської областей.

ЗА ПРОФЕСІОНАЛІЗМ

Указом Президента України Петра Порошенка державними нагородами України з нагоди Дня місцевого самоврядування відзначено двох прикарпатців.

За вагомий особистий внесок у державне будівництво, розвиток місцевого самоврядування, багаторічну сумлінну працю і високий професіоналізм орденом «За заслуги» III ступеня відзначено Голошинського сільського голову Олексія Федорчака. Начальнику управління Коломийської міської ради Ганні Бакай присвоєно почесне звання «заслужений економіст України», інформує прес-служба Івано-Франківської облдержадміністрації.

НАРОД І АРМІЯ

БУТИ ГОТОВИМ

У Тисмениці провели обласне інструкторсько-методичне заняття на тему «Організація роботи елементів бази мобілізаційного розгортання».

Учасники заходу поглибили свої знання щодо роботи дільниці оповіщення, обладнання місць для зберігання зброї, організації роботи прийому особового складу і техніки, виконання підготовчих заходів забезпечення, розміщення та побуту особового складу, проведення заходів бойового злагодження.

РЕЗОНАНС

КОМУ ДОВІРИЛИСЬ, або ПОМИЛКА ПАТРІАРХА ФІЛАРЕТА

В середині листопада патріарх УПЦ КП Філарет звернувся до собору РПЦ у Москві з листом (на прохання тієї ж РПЦ) щодо зняття анафеми та започаткування діалогу двох Церков задля утвердження автокефалії УПЦ КП. Та, як і завжди, московити обманули й використали цей порух проти України.

Нарешті стали зрозумілими мотиви звернення патріарха Філарета до собору РПЦ у Москві. Йдеться про скасування анафеми, яке, на думку Філарета, відкриє шлях до визнання автокефалії Української Православної Церкви Київського патріархату.

Намір, без сумніву, благородний і відповідає інтересам Церкви й України.

Однак це була помилка.

Ще більшою помилкою було їхати в Москву й особисто вручати лист українського патріарха представникам Московського патріархату.

Щойно звернення Філарета опинилося в руках московських єпископів, вони одразу сприйняли це як перемогу Москви над Києвом.

В інтерпретації МП і російських ЗМІ це виглядає так: розкольник Денисенко (Філарет) кається за розкол православ'я в Україні, просить вибачення і має намір повернутися в лоно МП.

І хоч патріарх Філарет одразу ж спростував усі інсинуації з цього приводу, в Москві й надалі святкують «перемогу».

Очевидно, що можна було б не зважати на публічну опінію Кремля і МП, якби Філарету вдалося досягти мети.

Однак саме така опінія вказує, що мети патріарх Філарет не досягне. Так звану «анафему» не буде скасовано. І з рук МП Українська Православна Церква Київського патріархату визнання не отримає.

Водночас такий крок патріарха має гіркий присмак в Україні. Дотепер УПЦ КП небезпідставно вважалася найпослідовнішою християнською конфесією у протистоянні з «рускім міром» та військовою аґресією РФ.

Високий авторитет патріарха Філарета і УПЦ КП дозволяв багатьом українцям у війні з РФ відчути українську силу й українську правду.

Для багатьох добровольців і бійців ЗСУ авторитет Філарета важить набагато більше, ніж підтримка чи визнання інститутів державної влади.

У мирян УПЦ КП, принаймні під час війни, ніколи не виникло питань щодо незалежності й помісності своєї Церкви.

Не думаю, що миряни «вимагають» від свого настоятеля якогось «визнання», особливо коли йдеться про визнання МП. Скоріше навпаки – миряни й прихильники УПЦ КП не сприймуть визнання з рук Церкви, яка підтримує окупацію Криму й терористів у так званих ДНР і ЛНР.

А головне – не приховує своєї солідарності з режимом Путіна в його прагненні ліквідувати державність України.

Не було і немає проблем в УПЦ КП у взаєминах з іншими християнськими й нехристиянськими Церквами і конфесіями в Україні.

Зокрема, предстоятель УПЦ КП патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет входить до складу Всеукраїнської ради Церков, яка діє на засадах рівності й рівноправ'я, поважного ставлення до внутрішніх настанов і традицій усіх релігійних організацій, що офіційно діють в Україні.

Розумію, що мій погляд на ситуацію у взаєминах між УПЦ КП і РПЦ, можливо, не враховує ситуацію під кутом зору взаємин у православному світі або велику політику в міжцерковному спілкуванні.

Але в цьому випадку йдеться не стільки про визнання автокефального статусу УПЦ КП з боку МП чи інших автокефальних православних Церков, як про майбутнє Української держави, її незалежності й соборності.

Без незалежної і соборної України автокефальний статус УПЦ КП стане фікцією.

Помилка патріарха Філарета не стала фатальною і не зруйнувала, передусім, міцний духовний фундамент, на якому стоїть УПЦ КП.

Але краще таких помилок більше не робити.

Богдан ЧЕРВАК, *голова ОУН*

СУМНО

І ОБІРВАЛАСЬ СРІБНА ПАВУТИНА

ЇДЕ, ЇДЕ ЧЕРЕЗ УСЮ УКРАЇНУ ІВАНКО ДОДОМУ, З ДАЛЕКОГО ДОНБАСУ ДО РІДНОЇ ХАТИ… ВЕЗУТЬ МАМІ СИНОЧКА У ДОМОВИНІ…

Як легко казати: «я є людина» і як важко нею насправді бути. Багато хто просить про допомогу в критичних ситуаціях, але вивчає небо, коли просять допомогти іншим. Багато кому подобається, коли його люблять, але сам любити не поспішає.

Він залишався людиною до кінця. Справжньою та чуйною людиною, всередині якої жевріли вуглинки доброти, що не обпікали, а зігрівали оточуючих, даруючи їм відчуття щастя. Поруч із ним люди мимоволі всміхались. Поруч із ним припиняли плакати діти. Поруч із ним зупинявся час.

Він був Людиною, і нею він залишиться назавжди.

Іван Омелянович Дубей (позивний – Дівіді) народився у січні 1988 року в селі Ворона Коломийського району.

Навчався у сільській школі, працював у службі охорони та на заробітках. Змалку любив футбол, брав участь у змаганнях у складі сільської команди.

Якщо спробувати вгадати, що він любив у житті, то майже кожна відповідь буде правильною. Він взагалі був «людиною любові», щирим і світлим серцем своїм захоплюючись та отримуючи насолоду від усіх складових життя.

По-перше, Іван Омелянович любив людей, він в жодному разі не був мізантропом, він вірив у добро, випромінював його, наче магнітом притягуючи до себе інших. Дбайливо і щиро любив маму, брата й друзів. Любив свята, Різдво, колядки, Великдень, вареники, танцювати і багато що, але головне, що він любив, – це саме життя як найвищій дар, який дається людині.

Обожнював дітей. Просто обожнював. Був для них часом нянькою і не бачив у цьому нічого поганого, не вважав це суто жіночою справою, терпляче переносячи всі дитячі примхи.

Якось дітлахи граючись залізли йому волосся пластиліном, а він мужньо терпів, бо не хотів, щоб малі засмутились. А ще був випадок, коли на весіллі у свого найкращого друга чиясь маленька дитина вередувала й плакала. І він пішов її заспокоювати. І таки заспокоїв, щоправда, піввесілля проспав поруч із дитячим ліжком, у якому теж спала задоволена та приспана Іваном дитинка.

Ці спогади рвуть душу. Від них б'є у серце світлий, але важкий, сум, коли уявляєш, що цей чудовий добрий чоловік завершив свій шлях. Я не знав особисто Івана Омеляновича, але розповіді про нього викликали відчуття, наче тільки нещодавно попрощався із ним на порозі своєї домівки, обійнявши перед довгою розлукою.

На війні він встиг побути двічі. Після першої ротації на схід повернувся додому. Побув десь із півроку й вирушив назад, підписавши контракт.

Старший солдат, командир БМП-1, кулеметник 8-го окремого гірсько-штурмового батальйону 10-ої окремої гірсько-штурмової бриґади.

До свого батальйону Іван прийшов спочатку номером обслуги ДШКМ. По тому, через деякий час став навідником, а вже перед першим заходом у зону бойових дій (а трапилось це у Мар'їнці 12 травня 2016 року) його призначили командиром бойової машини піхоти.

А його позивний – це трохи перекручений жартівливий від побратимів варіант слова «ВДВ», адже у тих військах раніше ніс службу Іван Омелянович. Хлопці трохи часу пожартували над Іваном, який аніскільки не ображався, ну а потім цей позивний Дівіді за ним і закріпився.

Він розумів, куди їде і що на нього чекає, що з ним може трапитись. Але, не зважаючи на серйозність ситуації, Іван ніколи не втрачав запасів доброти й оптимізму, його невичерпна енергія неодноразово допомагала побратимам, для яких завжди знаходив і усмішку, і добре слово, і підкладав міцне плече підтримки.

І за це його поважали, а повагу від простого солдата заслужити не так просто, для цього треба показати, що ти є тим, кому можна довірити своє життя. Іван навіть на війні якось внутрішньо сяяв упевненістю, правильністю.

Але настав той трагічний третій день грудня. Постріл снайпера. Важке поранення у голову. У лікарні імені Мечнікова у Дніпрі лікарі розуміли: шансів урятувати хлопця не було.

Поховали воїна у рідному селі. Без нього залишились бабуся, батьки, молодший брат.

Життя крихке й тендітне, мов павутиння. Його легко розірвати й неможливо склеїти. І поки наші з вами павутинки погойдуються у відносній безпеці, на війні рвуться й повільно падають у невідомість і небуття сріблясті нитки розірваних солдатських життів.

За ними зачиняються двері, до яких немає ключів.

Ян ОСОКА

ЦЕ – НАША ІСТОРІЯ

ТОРКНУЛИСЬ МИНУЛОГО

У Хмелівській ЗОШ I–II ст. відбувся виховний захід на тему: «Слава Героїв житиме у віках».

Про героїчну боротьбу УПА розповів вчитель історії, краєзнавець, письменник Василь Бабій. Він поділився своїм досвідом, творами про УПА. Презентував свою нову книжку «14», спонсором якої став колишній учень Хмелівської школи, заступник голови облдержадміністрації Ярослав Паранюк. Книжкову виставку з творів Марка Боєслава, Йосипа Гаврилка, Василя Андрусяка, Михайла Томащука, Івана Кметюка, Михайла Паньківа представили сільський та шкільний бібліотекарі Марія Заруба та Надія Романів.

А по цьому в школі відбулася презентація книжки Василя Бабія, присвячена 99-ій річниці ЗУНР «Непотоплена Атлантида-99» та представлені листівки «Діячі ЗУНР».

Відзначення знакових дат української історії продовжилось виховним заходом до річниці голодомору: «Моєї пам'яті печаль». Учні читали вірші, присвячені трагедії голодомору, запалили свічки.

Читав свої твори на болючу тему просвітянин – письменник, вчитель історії Василь Бабій. Були представлені твори: Федора Моргуна «Сталінсько-гітлерівський геноцид українського народу 1932–1933 рр. Моєї пам'яті печаль», «Голодомор – геноцид українського народу 1932–1933 років», О. В. Кульчинського «1933 – трагедія голоду», Уласа Самчука «Марія» та інші.

Надія РОМАНІВ,
завідувачка бібліотеки Хмелівської ЗОШ I–II ст.

ДОСВІД

МАЙДАН У СЕРЦЯХ

Нещодавно на базі Коломийського політехнічного коледжу проходило методоб'єднання завідувачів бібліотек ВНЗ I–II рівнів акредитації Івано-Франківської області. Програма семінару була надзвичайно насиченою: йшлося, зокрема, і про події, що відбуваються на сході нашої країни. Свою лепту в проведення заняття внесли працівники міської бібліотеки № 3 для дорослих, які спільно з завідувачкою бібліотеки коледжу Любов'ю Харабарук і студентами провели вечір-спомин «Майдан в серцях народу».

Вечір-реквієм розпочався з пісні – символу Євромайдану «Плине кача», після чого присутні ознайомилися з світлинами полеглих краян – героїв Євромайдану й АТО. Із вступним словом виступив бібліотекар міської бібліотеки № 3 для дорослих Рустам Аманкулов. А вже про ті трагічні події розповів учасник Революції гідності, сотник Коломийської 14-ої протестної сотні Володимир Пак. Ілюстраціями до виступів стала мультимедійна виставка книжкових та періодичних видань про Євромайдан і АТО, яку продемонструвала присутнім завідувачка бібліотеки № 3 для дорослих Руслана Копильців.

Тематичним доповненням до розповіді про ті буремні події стали вірші й пісні відомої поетеси-піснярки Лариси Комендант-Кутинської, студентів Надії Попович, Ольги Бурко, Світлани Данищук та Наталі Бабінської.

Ведучі вечора Богдана Гойло та Юрій Стенглу окрему розповідь присвятили учасникові Євромайдану, колишньому випускникові політехнічного коледжу, Герою України Богдану Калиняку, трагічна загибель якого стала першою втратою коломиян у Революції гідності.

Вікторія ЖОЛОБ, *просвітянка*

НЕЗАБУТНІ

МИРОСЛАВ ІРЧАН – ЖЕРТВА САНДАРМОХУ

Студенти і викладачі Коломийського навчально-наукового інституту в П'ядицькій ЗОШ І–ІІІ ст. імені Степана Мельничука провели захід «Ми боремось за Україну. Мирослав Ірчан – жертва Сандармоху».

Мирослав Ірчан (справжнє прізвище – Андрій Баб'юк) народився в П'ядиках, а розстріляний 3 листопада 1937 року в лісовому урочищі Сандармох.

Вісімдесят років тому, в розпал радянського великого терору, в урочищі Сандармох у далекій Карелії відбулася одна з найбільших каральних операцій НКВД. За п'ять ночей з 27 жовтня по 4 листопада 1937 року розстріляли 1111 в'язнів, серед яких – кілька сотень українських селян, політиків, вчених, письменників, митців і священиків. Сандармох – інтернаціональний меморіал. Тут обірвалися життя росіян, фінів, карелів, українців, поляків, німців, білорусів. На території 7,5 га виявлено 236 братських могил. Сьогодні в неспокійний для України час ми згадуємо Мирослава Ірчана, прозаїка, драматурга, літературознавця, публіциста. Відомий краєзнавець, письменник, доцент кафедри філології Коломийського навчально-наукового інституту Микола Васильчук розповів цікаві факти з життя і творчості Мирослава Ірчана, а вчитель П'ядицької ЗОШ І–ІІІ ст. імені Степана Мельничука Лариса Стефанко поділились роздумами про ту страшну місцину.

Мирослав Ірчан – січовий стрілець і письменник, котрий збагатив українську літературу дивовижною поезією в прозі та оригінальними драматичними творами. Вони багаті етнографічним матеріалом, життєвими сюжетами, насичені історичними фактами. Він писав про людей, яких знав, про ті історичні події, учасником яких був. Документально-історичні події змальовував емоційно та образно.

Учні, студенти, бібліотекар інституту Галина Гнатюк та викладач кафедри філології Ольга Гловацька читали уривки зі спогадів письменника «В бур'янах» та повісті «Карпатська ніч».

Літературний музей Мирослава Ірчана в селі П'ядики має стати центром нагадування українцям про безіменні могили наших попередників, котрі віддали життя за Україну. Їхню боротьбу за свободу продовжуємо сьогодні.

Галина ВОЛОЩУК,
викладач Коломийського навчально-наукового інституту, просвітянка

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

СЛОВО ГУЦУЛЬСЬКИХ ПРЕДКІВ

Під такою назвою відбулася презентація книжкових видань, які вийшли у світ завдяки реалізації цільової програми підтримки книговидання у Верховинському районі. Проведено її у рамках виставки «Сторінками української книги», яка відбулася в Івано-Франківську у фортечній галереї «Бастіон» з нагоди Дня української писемності та мови і 75-ої річниці створення УПА. Представницький книжковий форум проходив під гаслом «Читаймо українське. Читаймо українською» за сприяння облдержадміністрації з участю видавництв і творців слова з усієї Західної України, а також книготорговельних підприємств, вищих шкіл та бібліотечних установ Прикарпаття.

Свої книжкові новинки представляли аудиторії лауреати Національної премії України імені Тараса Шевченка письменники Роман Горак та Мирослав Дочинець, прикарпатські літератори Євген Баран, Ярослав Ткачівський, Василь Бабій, Василь Карп'юк та інші.

У фестивалі-презентації «Сторінками української книги» взяв участь міністр культури України Євген Нищук.

Книжкові видання Верховинщини представив заступник керуючого справами райради, голова РО «Просвіта» Василь Нагірняк і головний спеціаліст райдержадміністрації, секретар експертної ради з питань книговидання Оксана Коломийчук. Активну участь у виставці-презентації з популяризації видань верховинських авторів взяла науковий співробітник Історико-краєзнавчого музею «Гуцульщина» Галина Кутащук.

З метою сприяння розвитку національної книговидавничої справи ще в 2011 році її визначено пріоритетною, створено експертну раду з питань книговидання, яка визначає твори письменників, творчої та наукової інтеліґенції району, які фінансуються за кошти цільових програм з підтримки книговидання у районі. За сім років видано більше 30 видань тиражем понад 40 тисяч примірників.

Письменник, член НСПУ Василь Нагірняк презентував і власні книжки: трилогію «Во славу золотого тризуба» (про життя і діяльність Провідника ОУН Степана Бандери та його боротьбу за вільну Україну), повість «Стихія води і грому» (про повеневий армаґедон у Карпатах та боротьбу гуцулів з польською, австрійською та московською «повінню»), книжку «Орфей Собору Нації» (про геніального українського композитора Володимира Івасюка). Автор представив також упорядковані видання: книжку «Гуцульські співанки Романа Кумлика» (про музиканта-віртуоза, скрипаля від Бога, гуцульського Паганіні та написані й зібрані ним на Гуцульщині народні співанки), книжки з серії «Бібліотека Верховинської «Просвіти» Онуфрія Манчука «Жьиб'ївські новелі» та Петра Шекерика-Доникового «На дні озера», написані мовою гуцульських предків.

Поетичну збірку автентичною гуцульською мовою «Карпати на трьох» презентував аудиторії лауреат міської премії імені Ярослава Дорошенка, поет із Криворівні Василь Зеленчук.

Разом із верховинцями представили книжкові видання, які вийшли друком у видавництві «Писаний камінь», і сусіди-косівчани. Директор видавництва «Писаний камінь» Михайло Павлюк та ветеран журналістики Петро Гавука презентували відповідно книжки Петра Сіреджука «Галицька Гуцульщина у Великій війні» та Тлумачний словник гуцульських говірок (упорядник – Петро Гавука).

Завершилася презентація видань, які полинули у світ з гуцульських теренів, щойно виданим у книжковому видавництві «Друк АРТ» (Чернівці) літературно-мистецьким альманахом «Писанка», який підготувало Верховинське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка спільно з Асоціацією органів місцевого самоврядування реґіону Гуцульщини та Всеукраїнським товариством «Гуцульщина» у рамках цільової програми *(чит. «Галицьку Просвіту», ч. 47)*.

Виставку-презентацію книжкових видань Верховинщини у фортечній галереї відвідав голова райдержадміністрації Олег Лютий.

Презентацію наснажувала автентична гуцульська музика капели «Черемош» під керівництвом Івана Мартищука, який колись разом із музикантом-віртуозом Романом Кумликом зачаровували всіх дзвінкоголосими струнами.

– Такої літературно-мистецької презентації, – коментували організатори фестивалю-презентації та голова обласної організації НСПУ Євген Баран, – ще не бачила фортечна галерея «Бастіон».

Марія МАКІВНИЧУК,
радник голови Верховинської райради

ПОВЕРНЕННЯ ІМЕНІ

СЛОВО ПРО СІЧОВОГО СТРІЛЬЦЯ Й ТЕАТРАЛА ЛЕСЯ НОВІНУ-РОЗЛУЦЬКОГО

(Продовження. Поч. у № 47–49)

Не забарилися критики на публікацію «Записок...» Леся Новіни-Розлуцького з «Українського слова» і «Діла», які звинуватили автора в присвоєнні праці професора Івана Боберського при уладненні «Записок до літописі УСВ». На що Лесь Новіна-Розлуцький заявив: «Свою працю, оперту на особистих інформаціях, на даних наочних свідків подій, як також на писаних сотенних хроніках, опрацював я сам, користуючись між іншим і нотатками п. проф. Боберського, що на кінці своєї праці зазначу».

...Цікава історія появи пісні «Видиш, брате мій», де автор слів – Богдан Лепкий, а мелодії – Лев Лепкий. При цьому слід зауважити, що цьому варіанту пісні братів Лепких передувала інша: автором першої мелодії був якраз Лев Новіна-Розлуцький. Про це зауважує стрілецький пісняр Роман Купчинський: «Вечорами Новіна цікаві речі оповідав: про Париж, в якому перебував, про Краків, де студіював філософію і мешкав у Богдана Лепкого. Одного разу заспівав нам свою мелодію до «Видиш, брате мій!» Ніхто її не записав, вона слабша, як Лева Лепкого, але все таки цікава. Шкода, що пропала».

Не можна обійти увагою ще один момент із творчої діяльності Леся Новіни-Розлуцького, що стосується творення пісні «Їхав стрілець на війноньку», яку довший час вважали народною. Як вважають історики-музикознавці, творцями пісні були щонайменше шість стрільців: капельмейстер оркестру Леґіону УСС Михайло Гайворонський та члени «Артистичної горстки» Лев Лепкий, Тарас Монсейович, Іван Іванець і Лесь Новіна-Розлуцький. Якраз вони колективно зложили слова пісні на мелодію Я. Гайворонського під час постою стрільців коло Бережан на Тернопіллі. І співалася вона так:

Їхав стрілець на війноньку,
Прощав свою дівчиноньку:
Прощай, дівчино, прощай, єдина,
Я йду в чужую сторононьку.

Згодом ця пісня була опублікована у журналі «Шляхи» за авторством Михайла Гайворонського.

* * *

...Зваживши на театральні захоплення Леся Новіни-Розлуцького, на його грамотну гру актора й режисуру, команда 1-ої бриґади УСС відряджає його до театру при Начальній команді – до Театру українських січових стрільців, який із 1915 р. діяв під назвою театру «Української бесіди». Його ще називали «Стрілецьким театром», бо основний склад його становили стрільці. Хоч цей театр не мав статусу військового, однак командування Леґіону УСС сприяло його аматорській діяльності й надавало тривалі відпустки акторам у стрілецьких одностроях для участі у виставах українського театру.

До гурту «Стрілецького театру» входили стрільці Іван Рубчак, Микола Бенцаль, Євген Кохан (Коханенко), Ярослав Гриневич, десятники Володимир Демчишин, Луць Лісевич, підхорунжі Йосип Гірняк, Лесь Новіна-Розлуцький, Лесь Гринішак, чотар Василь Коссак, відома акторка Катерина Рубчакова та інші.

Серед гурту цих талановитих митців чи не найпопулярнішою особистістю був Лесь Новіна-Розлуцький: він талановито грав акторські ролі й грамотно вів режисуру – фактично був головним режисером «Стрілецького театру». Згодом відомий театральний діяч і публіцист Йосип Гірняк про свого товариша зі «Стрілецького театру» Леся Новіну-Розлуцького у своїх споминах писав: «Ця колоритна постать стрілецької богеми знайшла своє покликання в театрі. Яскравий представник передвоєнної «золотої молоді», донжуан і весельчак, що разом із чотарем Цяпкою-Скоропадом одухотворили творчість стрілецьких поетів та композиторів, з перших кроків на сцені тодішнього Львова зарекомендувався як цікавий актор і грамотний режисер... Новіна-Розлуцький був режисером перекладних і тогочасних нових українських п'єс. Його освіта і студії на філософських факультетах згаданих університетів були дуже пригожими для нашого стрілецького ансамблю. Старші й молодші студенти вищих шкіл і навіть гімназисти легше знаходили спільну мову з Розлуцьким, ніж із Василем Коссаком, який режисерував п'єси побутового репертуару».

Володимир МОРОЗЮК, *член НСПУ*

(Далі буде)

НАШІ ПОПЕРЕДНИКИ

СІВАЧІ ЗАВЕСНЕНОГО ЛАНУ

(Продовження. Поч. у № 49)

Отець Омелян зачитав звернення після найближчого богослужения. Побачив сльози на очах багатьох новичан. Прийняв їх, як безсловесний знак підтримки.

Уже 2 лютого того ж 1921 року старший син Левко разом з іншими калуськими просвітянами бере участь у загальних зборах філії товариства «Просвіта», які пройшли у світлиці «Бесіди» у Станіславові, й котрі, як зазначає відомий дослідник просвітянського руху Прикарпаття А. Грицан, «дали потужний поштовх до відродження просвітництва краю».

Отець Омелян Король завжди наголошував: якщо хочеш щось змінити навколо, починай із себе, змінюйся сам. І це були не лише слова. Він сам так робив і привчав до цього дітей: Левка, Марію, Миколу, Галину, Мирослава, Наталю, Степана, Івана. Хоч рано залишилися вони без матері (їмость Ольга з родини професора А. Рудницького відійшла у вічність в бутність о. Омеляна на парафії в селі Саранчуки на Тернопільщині – авт.) Все ж усі з благословення і з допомогою всемогутнього Творця здобули освіту.

Отож усі разом, як лише приїздили й мали нагоду трохи бути у Новиці, бралися до роботи. А спершу вирішили поставити виставу. Віднайшли у батькових архівах розписану по ролях п'єсу о. Івана Озаркевича «Дівка на виданні або На милування нема силування». Уже більш як півстоліття мала неабиякий успіх ця перероблена на галицький манер за образним висловлюванням І. Франка вдало одягнута «в підгірський кептар» «Наталка Полтавка» І. Котляревського. Тож мали надію на добре її прийняття. Ролі розібрали поміж собою, щоправда, залучили ще місцевого колоритного сміхованця Хтому Паращака. Микола здійснював режисуру, а Мирослав зі Степаном ще готували декорації.

І вже одразу як у січні 1922-го Новиця спромоглася на церкву-барак, молодь активно взялася за ремонт ушкодженої війною читальні. Саме на її сцені і пройшла з великим успіхом прем'єра вистави. Переповнена зала стоячи вітала самодіяльних виконавців. За великим і вдалим дебютом потяглися до читальні «Просвіти» новичани. Вже згадуваний Микола Король зорганізував чоловічий хор. Сестри Марія, Галина і Наталя займалася з тими, що не вміли читати й писати, провадили для дівчат і молодих господинь курси з куховарства, шиття, утримання господарства. Левко провадив господарчо-економічний гурток, Мирослав доповнив його програму основами ветеринарії. Іван здійснював загальне керівництво осередком «Просвіти», чисельність якого зростала.

Родина отця Омеляна Короля в еміґрації. Стоять зліва направо Іван Король, донька Мирослава Короля Ольга, дружина Мирослава Короля Марія, Мирослав Король, Стефанія – дружина Івана Короля, Юрко – син Мирослава Короля, Христина і Левко Королі

Отець Омелян відчував, як оживало після війни село, радів, що в цьому є заслуга його і дітей. По дві, а то і три, нові вистави ставили щороку самодіяльні артисти. У такий спосіб привертали увагу селян до тієї чи іншої дати, події в історії України. В особливому пошанівку були роковини Тараса Шевченка, Івана Франка, Маркіяна Шашкевича, Дні Листопадового зриву, бою під Крутами. У своїх споминах (рукописна розширена опрацьована Д. Цяпутою батькова біографія – авт.) добре знаний і шанований у Новиці просвітянський активіст Михайло Кучерак згадує, що «Просвіта» підготувала й поставила більше сотні вистав. Серед них: «Украдене щастя» І. Франка, «Невольник» М. Кропивницького, «Мартин Боруля» І. Карпенка-Карого, «У неділю рано зілля копала» О. Кобилянської, «Назар Стодоля» Т. Шевченка та інші. Виступали як у своїх читальнях (погорінській просвітянській і подолінській «Общества им. М. Качковського» – авт.), так і в сусідніх селах.

Віра ПЕРГІНЯК,
с. Новиця Калуського району

(Далі буде)

ДУХОВНЕ

«ФАЙНЕ ПОКУТТЯ» МИРОСЛАВА ОНИЩУКА

Вже доброю традицією стало в Орелецькій школі проводити зустрічі з видатними людьми області, району, села. Нещодавно керівник громадського руху «Файне Покуття» Мирослав Онищук організував у школі презентацію книжок братів Капранових «Майдан. Таємні файли», роман «Забудь-річка» із серії «Читацький клуб» та «Мальована історія Незалежності України». Остання – книжка для дорослих, щоб вони читали її дітям і для дітей, щоб діти могли проконсультувати дорослих.

На презентацію прибули журналіст Іван Грекуляк, голова Снятинської «Просвіти» Володимир Карий, головний редактор народного часопису «Снятинська вежа» Ольга Слободян, воїн АТО із села Залуччя Іван Тутецький, військові капелани Іван Турчинський з с. Устя та Арсен Капиця з Хмельницького.

Промовці наголошували на значенні Революції гідності, говорили про Крим і Донецьк, про героїзм воїнів, які мужньо захищають свою і нашу неньку Україну. На згадку про незабутню зустріч Мирослав Онищук подарував учням і вчителям книжки з автографами братів Капранових. Володимир Карий для шкільної бібліотеки вручив книжки місцевих поетів Марії Фуштор, Марії Гриджук, Миколи Калачика та ч. 16 краєзнавчого і літературно-мистецького журналу «Снятин», а Ольга Слободян вручила народний часопис «Снятинська вежа».

Зі словами вдячності звернувся до гостей директор школи Мирослав Харук. А учнівський хор подарував пісню «Музика рідного дому» (художній керівник – Володимир Пашковський).

Т. АЛЕКСАНДРУК, В. САЛАМАХА

СИМПОЗІУМИ

МАЛЮЙ, ЯК Я

У рамках третього традиційного різдвяного Гошівського пленеру на Долинщині стартував симпозіум «Живопис на склі», який є логічним продовженням низки мистецьких заходів у Гошівському монастирі.

Участь у відкритті симпозіуму взяв і привітав його учасників від імені керівництва начальник управління культури, національностей і релігій облдержадміністрації Володимир Федорак. Учасників і гостей вітали настоятель монастиря о. Вінкентій Слободян, засновник Гошівського Різдвяного пленера о. Дам'ян Кастран і голова Долинської райдержадміністрації Юрій Мазур.

Цьогорічний мистецький проект «Живопис на склі» має Всеукраїнський характер, адже в ньому братимуть участь художники з Києва, Івано-Франківська, Львова, Тернополя, Калуша та Коломиї.

За задумом організаторів, симпозіум має активізувати творчі мистецькі сили в напрямку відродження і розвитку стародавньої традиції живопису на склі та привернути увагу дослідників, істориків, мистецтвознавців і найширших верств.

Окрім живописного симпозіуму, під час проекту відбудуться майстер-клас із живопису на склі для вихованців дитячих художніх закладів і семінар, присвячений історичним реаліям техніки живопису на склі. За результатами симпозіуму планується провести дві виставки. Першу, 22 грудня, в Києві, у Національному заповіднику «Софія Київська». Другу, 4–6 травня 2018 року, під час Міжнародного фестивалю мистецтв «Карпатський простір» у виставкових залах Івано-Франківської організації НСХУ.

Гроші, отримані від реалізації робіт, підуть на придбання діагностично-лікувального та реабілітаційного обладнання у заклади соціально-психологічної допомоги, а також лікування та фізичну реабілітацію дітей з обмеженими функціональними можливостями Долинщини.

ФЕСТИВАЛІ

У ВЕРХОВИНІ БУДЕ КІНО

В день святого Миколая фестиваль «Молодість» відкриє святкову філію у Верховині.

19–23 грудня відбудуться Дні українського кіно за підтримки Державного аґентства України з питань кіно, Івано-Франківської облдержадміністрації, Верховинської райради і Голови комітету Верховної Ради України з питань культури та духовності Миколи Княжицького. Планується показ семи найновіших українських стрічок, прем'єри яких відбулися нещодавно.

«В цьому році вітчизняне кіно з успіхом виходить на екрани кінотеатрів України та Європи й здобуває призи на найбільших світових фестивалях. Нам важливо, аби прем'єри бачили не лише мешканці великих міст, але і жителі невеликих селищ по всій країні. У Верховині немає кінотеатру, але є школа. Там і відбудеться наш святковий міні-фестиваль», – зазначає генеральний директор фестивалю Андрій Халпахчі.

Фільм-відкриття: «Кіборги» представить сам режисер Ахтем Сеітаблаєв; «Чужу молитву» представить виконавиця головної ролі Лілія Яценко; «Межу» – продюсер Андрій Єрмак; «Сторожову заставу» – актори Роман Луцький та Олег Волощенко; «DZIDZIO Контрабас» – режисер Олег Борщевський; «Припутні» – режисер Аркадій Непиталюк; «Червоний» – режисер Заза Буадзе.

ЮВІЛЕЇ

У ДОРОБКУ – БАГАТСТВО

Творчий вечір з нагоди 45-річної літературної діяльності Мирослава Лазарука відбувся в Коломийському музеї Гуцульщини та Покуття.

Уродженець Коломийщини розповів про свої книжки поезій «Покрова», «Містечкові містерії», «Ночі з амазонкою», «Покуття», прози – «Птах самотній», «Збирачі маку», «Інавгурація», «Ріка» та інші.

Вагомий творчий доробок нашого краянина, директора музею Володимира Івасюка відзначений преміями імені Івана Нечуя-Левицького, імені Павла Тичини, Міжнародною «Карпатська корона», імені Тараса Мельничука, імені Дмитра Загула та інших, зокрема званням заслуженого діяча мистецтв.

На ліричному вечорі пан Мирослав, головний редактор «Буковинського журналу», поділився думками про сучасну літературу, про нові книжки, відкрив свої задуми, вислухав привітання і побажання шанувальників його творчості – голови Коломийської «Просвіти» Василя Глаголюка, письменників Василя Рябого, Ярослава Ясінського та інших.

Прийшли до земляка на вечір мешканці рідного села Перерова, родина, друзі-однокласники. Почули його душу й заспівали йому многая літ.

Володимир ФРАНКЕВИЧ,
член НСЖУ, просвітянин

НАШОМУ РОДУ...

ЗУСТРІЧ З МАЙСТРОМ

Сповнена тепла творча зустріч відбулась у Коломийській райбібліотеці з письменником, уродженцем села Голосків на Коломийщині Романом Соловчуком.

Гість із Борислава, який понад тридцять літ очолював редакційний колектив газети «Нафтовик Борислава», є автором книжок «Бориславський ізмарагд», «Краяни», роману «Барабський міст». Коломиянам він презентував нову книжку новел і оповідань «Дві брами».

Вела розмову про творчий доробок письменника, твори якого відзначені премією Фонду Воляників-Швабінських в Нью-Йорку та премією імені Ірини Вільде, директорка райбібліотеки Наталія Тарновецька. Враженнями поділились письменники Василь Рябий, Іван Війтенко, Василь Михайлищук, Микола Гаєвий, голова Коломийської «Просвіти» Василь Глаголюк та інші.

А про автора «Двох брам» як про людину мали брат Володимир і дружина Дарія, з якою пан Роман заспівав кілька пісень. Це не забудеться ніколи.

Володимир ФРАНКЕВИЧ,
член НСЖУ, просвітянин

ЗДОРОВ'Я

ЗАПРАЦЮВАВ КАБІНЕТ МАМОГРАФІЇ

Перший і наразі єдиний кабінет мамографії запрацював у міській поліклініці № 5. Обстеження – безкоштовне для всіх мешканців Івано-Франківська. Відтепер мамографія стане своєрідною спеціалізацією 5-ої поліклініки, що по вул. Привокзальній, 17.

«Це велика перемога, адже раніше такого обладнання не було в жодному міському лікувальному закладі, а в приватників послуга коштувала недешево», – повідомив на відкритті кабінету міський голова Руслан Марцінків.

Мамографія як діагностика потрібна і чоловікам, і жінкам, хоч у найбільшій зоні ризику перебувають саме останні.

Щоб пройти безкоштовно обстеження, **потрібно мати скерування онколога, хірурга, мамолога, гінеколога, дільничного чи сімейного лікаря та паспорт з івано-франківською пропискою.**

Записатись на огляд треба попередньо, зателефонувавши у поліклініку.

Готуючись до діагностики, доведеться на кілька днів відмовитись від кофеїну і косметичних засобів для тіла.

Обладнання придбали за кошти, які вдалось заощадити завдяки «ProZorro», повідомив мер.

ВАРТО ЗНАТИ

РІЗНИЦЯ МІЖ ДОГОВОРОМ І УГОДОЮ

Яка різниця між трудовим договором і контрактом знають не всі, тому спробуємо роз'яснити ці поняття.

ВІДМІННОСТІ МІЖ ДОГОВОРОМ І УГОДОЮ

При прийомі на роботу **за трудовим договором оформляється заява про прийом на роботу,** при прийомі за трудовим контрактом – **підписується контракт.** Після цього видається наказ про прийом на роботу на посаду, передбачену штатним розкладом, на кожного працівника, прийнятого за трудовим договором. Також ведуться типові статистичні облікові форми і робляться відповідні записи у трудовій книжці. Виконання роботи за визначеною спеціальністю, кваліфікацією, посадою з підпорядкуванням працівника внутрішньому трудовому розпорядку і означає виконання роботи робітника або службовця цього підприємства, тобто роботи за трудовим договором.

Інший зміст мають договори цивільно-правового характеру, пов'язані з працею, що реґулюються законодавством, і, зокрема, розглядають трудові угоди. **Предметом трудової угоди** є певний результат праці, виконання конкретного індивідуального завдання, замовлення або доручення. Праця в цьому випадку є лише засобом виконання зобов'язання.

Згідно з умовами трудової угоди громадянин зобов'язується за винагороду виконати для підприємства індивідуально визначену роботу, в тому числі на свій ризик, яка полягає в здійсненні тільки фактичних дій (наприклад, ремонт даху, фарбування паркана і т. ін.). При виконанні роботи за трудовою угодою не оформлюється заява про прийом на роботу, не видається наказ, не вносяться записи до трудової книжки, не ведеться табель обліку робочого часу, не надається щорічна відпустка, не оплачується лікарняний лист і т. ін.

Трудова угода завжди оформляється в письмовому вигляді з зазначенням конкретної роботи (завдання, замовлення). Після виконання роботи сторони підписують акт приймання-здачі виконаних робіт, який є підставою для виплати винагороди, передбаченої трудовою угодою. Однак, трудові угоди (договір підряду) не можна укладати, коли робота носить постійний характер і її виконання можливе тільки на основі трудового договору (робота, що виконується бухгалтерами, водіями, секретарями, вахтерами і т. ін.).

ПРАВДА І ЛЕҐЕНДА

ЖИВ-БУВ СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

До святого Миколая ми звикли як до образу дідуся з білою бородою, який виконує дитячі бажання. І все ж таки звідки леґенда про цього святого, від якого можна очікувати не лише на мандаринки, солодощі, подарунки?

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ НАРОДИВСЯ В ТУРЕЧЧИНІ

близько 270 року у Патарі в заможній родині. Його батьки були ревними християнами й у вірі виховали сина. Після смерті вони залишили великий маєток, який Миколай роздав убогим. Святого виховував дядько, абат місцевого монастиря. Він також висвятив його на священика.

БУВ МОНАХОМ У СВЯТІЙ ЗЕМЛІ...

У 305 році кілька монахів з Анатолії прибули до Святої Землі й у містечку Бейт-Джала заснували невеликий монастир. Кілька монахів жили у печерах з видом на Вифлеєм. Святий Миколай прибув до Святої Землі як паломник 312 року. Він відвідав місця, пов'язані з життям Спасителя, і протягом трьох років мешкав у монастирі Бейт-Джали. 317 року Миколай повернувся на батьківщину

І «ВИПАДКОВО» СТАВ ЄПИСКОПОМ

Життя святого оповите леґендами. За однією з них, єпископом він став випадково. Річ у тім, що місцевий єпископ помер, а священики не могли визначитися з його наступником. Дискусії і перемовини нічого не давали, отож вони вирішили, що єпископом стане той священик, хто першим увійде до храму. Ним і був святий Миколай.

І СПРАВДІ ТАЄМНО РОБИВ ПОДАРУНКИ

Інша леґенда розповідає: якось молодий Миколай дізнався, що його сусід втратив усі свої статки і не мав змоги забезпечити посагом своїх доньок. Аби допомогти дівчатам уникнути зневаги, вночі він підкинув їхньому батькові до черевиків золото. Інша леґенда розповідає, що Миколай підкидав гроші через димар, а монети чудесним чином потрапляли до шкарпеток, що сушилися біля вогню.

ПОКРОВИТЕЛЬ МОРЯКІВ

І знову прекрасна леґенда: у місті, де Миколай був єпископом, панував голод. Однак неподалік, біля його берегів, стояв корабель із зерном. Моряки не хотіли ділитися ним із мешканцями міста, але святий Миколай переконав їх і пообіцяв, що зерна у трюмах менше не стане. Все сталося так, як обіцяв. Моряки вшановують його як свого покровителя.

З МИР ЛІКІЙСЬКИХ ЧИ З БАРІ?

Йдеться про того ж святого. На сході його вшановують як св. Миколая Мирлікійського, на заході – як св. Миколая з Барі. Адже коли Анатолію завоювали, група католиків таємно перенесла мощі святого Миколая до Барі на італійському узбережжі. Звідти його культ і поширився.

ЛЯПАС АРІЮ

Це ще одна дуже відома леґенда про святого, яка показує Миколая як ревного захисника віри. Традиція розповідає, що святий відвідав Нікейський собор, скликаний 325 року імператором Костянтином. Миколай слухав там Арія, який зневажливо висловився щодо божественної природи Ісуса. Всі єпископи тримали себе у руках, а Миколай... дав йому ляпаса. Святий постав перед судом імператора, який підтримував Арія. Костянтин наказав єпископам визначити покарання для Миколая. Вони позбавили святого єпископського одягу й ув'язнили. Тієї ж ночі Миколай побачив Ісуса і Пречисту Діву Марію. Спаситель вручив йому Євангеліє, а Його Мати знову зодягла святого у єпископські шати. Імператор звільнив святого, а Собор визнав вчення Арія єрессю. Дослідники говорять про те, що Миколая імовірно все ж не було на тому Соборі. Впевнені можемо бути в одному: святий залишався вірним вченню Церкви та навчав цього інших.

За матеріалами ALETEIA